

OBSAH.

ČTENÍ PRVNÍ.

(Úvod.)

Strana

Představy v cizině o Rusku. Náš cíl: výklad, ne polemika. — Krása jako průvodce obecností. Nacionalism nebo kosmopolitism? — Ruské dějiny s ptačí perspektivy	1
---	---

ČTENÍ DRUHÉ.

(862—1224.)

Dva hlasy ze starověku (Herodot a Tacitus). Východ a západ v osudu evropských národů. — Počátek Ruska. Normanská theorie. Kijev a Cařihrad. Sv. Vladimír a pokřtění Ruska. — Úloha klášterů. Duchovní literatura. Nestor a letopisy. Lidová literatura. Duchovní verše, epické básnictví. »Slovo o pluku Igorově«. — Sněmy. Kniže. Jaroslav Moudrý a »ruská pravda«. Vladimír Monomach a jeho »naučení«. — Styky s Evropou do vpádu Mongolů	12
---	----

ČTENÍ TŘETÍ.

(1224—1613.)

Tatarské jho. Evropa a Asie. — Odvěký zápas. — Vznik a vzrůst Moskvy. Politika prvních moskevských knížat a »sbírání ruské země«. Vnitřní proudy společenských vrstev. — Ivan III., první »hosudar« jediné Rusi. Diplomatické a obchodní styky s Evropou. — Ivan IV. Hrozný, první car. Charakteristika. Ivan Hrozný v paměti potomstva. — Osvěta. Neutěšené srovnání	25
---	----

ČTENÍ ČTVRTÉ.

(1613—1725.)

Doba prvních Romanovců. Patriarcha Nikon a revise církevních knih. Probuzení kritické mysli. Vnější vlivy a vnitřní reakce. — Moskevský dvůr, předchůdci. — Petr Veliký. Jeho historický obraz. — Reforma, její přijetí a duch. — Potomstvo a současníci. Carevič Alexěj. Smrt Petrova. — Rozdvojení národního soudu. K čemu domácí polemika na cizí půdě? . . .	38
--	----

ČTENÍ PÁTÉ.

(1725—1796.)

Strana

18. století. Krátký nárys od Petra I. do Kateřiny II. — Akademie věd. Tatišev. Kantěmir. — Lomonosov, učenec, básník. Ruský pseudoklassicism. Sumarokov. Tredjakovskij. Petrovská reforma za císařovny Alžběty. — Nastoupení Kateřiny Veliké. Autobiografická podobizna. — Francouzská filosofie v Rusku. Literatura. Děržavin. Satira: Císařovna, Fon-Vizin. »Nedorůstče«. — Na prahu našeho století 54

ČTENÍ ŠESTÉ.

(1779—1837.)

- Náhlost a mnohostrannost duchovního vzrůstu v 19. st. Prameny nových literárních směrů. Novikov a moskevský kroužek. — Literární obzor západní Evropy na počátku století. Sentimentalism v Rusku. Karamzin. Romantism v Rusku. Žukovskij. Poesie dostává nový smysl. — Puškin. Jeho literární význam. Poesie života. Ruská společnost v prvních desíletích našeho století. — »Eugen Oněgin«. Sujet románu, povaha jeho původu. — Lyrika Puškinova. Její význačné rysy: harmonie, mnohostrannost. Národnost a lidskost 70

ČTENÍ SEDMÉ.

(1837—1861.)

- Lermontov, romantický pessimism. Lermontov a Puškin. Kolcov, lidová řeč v poesii. Literární a ostatní aristokratism té doby. — Gogol. Význam jeho vystoupení. Gogolův smích. Místo satiry ve vývoji národa. — Čtyřicátá léta. Moskevská universita. — Bělinskij a jeho vliv. »Slavjanofilové« a »západníci«. Probuzení národních zájmů. Nastoupení Alexandra II. 89

ČTENÍ OSMÉ.

(od r. 1861.)

- Šedesátá léta. Osvobození nevolníků. Pád poroby ve Spojených státech a na Rusi. Mravní vliv této přeměny. — Úloha literatury. Tři hlavní představitelé naturalistické školy. Turgeněv. — Myslitel zastíněn umělcem. Kritika šedesátých let. Nihilism. Dostojevskij. — Umělec zastíněn myslitelem. Dostojevskij a Turgeněv. Obecně lidské a národní rysy Dostojevského. Lev Tolstoj — myslitel i umělec soupeři. Literární obraz Tolstého. Filosofické učení a jeho vliv; negativní zásady a duch rozdrobení. — Závěr 103